

22.1.2025

Ärende/15

15

Ledamoten Tuomas Tuomi-Nikulas motion om främjande av bastukultur med låg tröskel på öar

HEL 2024-009119 T 00 00 03

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Fullmäktigemotion

Ledamoten Tuomas Tuomi-Nikula och 42 andra ledamöter har 19.6.2024 väckt följande fullmäktigemotion:

"Helsingfors främjar tillgänglig bastukultur på öar

Helsingfors ska göra det möjligt att bygga fler förmånliga bastur på öar. Till exempel på Lilla Lekholmen (framför Östra Helsingfors, knappt två kilometer söder om Kallviksudden), som är i stadens ägo, finns en liten bastu för fem personer. Staden levererar veden som användarna sågar och hugger för att elda bastun. Regnvatten används för att kasta bad. Det är förmånligt att underhålla bastun som är mycket populär speciellt på sommaren. Motsvarande bastur skulle kunna byggas till exempel på Kalvholmen, Skanslandet eller Mjölö.

Citat ur strategin: Utvecklingen av de maritima funktionerna i Helsingfors handlar om att stärka attraktiviteten och invånar- och användartillfredsställelsen på stränderna, öarna och havet. Utvecklandet av världens bäst fungerande havsstad förutsätter att kundperspektivet beaktas bättre än tidigare. Målet för utvecklingen av de maritima områdena är att underlätta stadsbornas och besökarnas tillträde till stränder och öar och att förbättra öarnas rekreativsmöjligheter, tjänster och sjötrafikförbindelser.

Vi undertecknade ledamöter föreslår att Helsingfors främjar tillgänglig bastukultur på öar och söker lämpliga byggplatser för bastur enligt exemplet ovan."

Utlåtanden

Kultur- och fritidssektorn (26.11.2024) och stadsmiljönämnden (3.12.2024) har gett utlåtande om motionen. Utlåtandena har beretts i samarbete mellan sektorerna och har till en stor del samma innehåll.

Utveckling av Helsingfors skärgård för rekreatiönsändamål

Nämnderna anser att det är värt att understödjas att rekreationstjänsterna i skärgården utvecklas och att möjligheterna att öppna redan befintliga bastur på öarna för allmänt rekreatiönsbruk främjas. Många helsingforsare har framfört önskemål om bastur för allmänt bruk. Till exempel inom medborgarbudgeten föreslås idéer för bastuprojekt och många röstar på dem. Under såväl tidigare projektperioder som den inrevarande projektperioden har skärgårdsbastur renoverats och nya bastur byggs i strandområdena. Dessutom pågår två andra projekt i vilka staden hyr ut bastutomter i Sandviken och på Fölisön för ett företag eller en förening för byggnad av en allmän bastu.

Kultur- och fritidssektorn och stadsmiljösektorn ansvarar för underhållet och utvecklingen av öarna i stadens ägo. Också flera andra serviceproducenter är verksamma på öarna. Idrottsservicehelheten har utarbetat ökort i samråd med stadsmiljösektorn för att styra underhållet och utvecklingen av öarna och definitionen av servicenivån. Både i de öspecifika korten och i vård- och utvecklingsplanen 2021 för Östra skärgården i Helsingfors anges flera möjliga öar för bastuverksamhet.

Produktion av tjänster i skärgården

Lilla Lekholmen som tas upp i motionen är inte en ö som staden förvaltar eller underhåller utan ön hör till Föreningen Nylands Friluftsområden rf. För underhållet av Lilla Lekholmen ansvarar en övärd som arbetar för föreningen. Enligt beräkningar är mer än 90 % av besökarna på Lilla Lekholmen helsingforsare.

Kultur- och fritidssektorns idrottsservicehelhet tillhandahåller för närvarande bastutjänster bland annat på Rönnskär och genom sina samarbetsföretagare på Fagerö. Idrottsservicehelheten söker aktivt partner som skulle kunna operera bastur i Östra skärgården. Idrottsservicehelheten har inlett preliminära diskussioner med Föreningen Nylands Friluftsområden rf om att utreda möjligheterna att ordna motsvarande verksamhet även i objekt i stadens ägo, såsom på Jungfruholmen, Hemholmen och Takvedaholmen, så att de på samma sätt som Lilla Lekholmen skulle vara tillgängliga objekt för alla helsingforsare.

Det konstateras i utlåtandena att idrottsservicehelheten inte kan utvidga bastutjänsterna till flera öar med sina aktuella resurser utan att riskera naturvärdena eller säkerheten eller utan att störa det övriga friluftslivet på öarna. Ansvarsfull utveckling förutsätter tilläggsresurser för förbättring och underhåll av infrastrukturen i skärgården.

Stadsmiljönämnden anser dock att det är viktigt att beakta effekterna av stadens tillväxt och det ökande trycket att använda öarna när rekreationstjänsterna i skärgården utvecklas.

Stadsstyrelsens åsikt

Stadsstyrelsen konstaterar att nämndernas utlåtanden är identiska till innehållet med undantag av att kultur- och fritidsnämnden inte hade tagit upp de tre öarna i stadens ägo, Jungfruholmen, Hemholmen och Takvedaholmen, som i samarbete med Föreningen Nylands Friluftsområden rf eventuellt skulle kunna bli bastuöar på samma sätt som Lilla Lekholmen, i sitt utlåtande.

När det är fråga om att uttryckligen främja bastukultur med låg tröskel, som ska vara tillgänglig för så många helsingforsare som möjligt utan att tjänstens pris är ett hinder för att ta del av tjänsten, är det mycket lätt att motivera samarbetet med Föreningen Nylands Friluftsområden rf. Samtidigt ska staden aktivt söka icke-kommersiella aktörer som främjar bastukulturen på öarna för att det skulle vara möjligt att ännu bättre utnyttja den här av finländare uppskattade formen av avkoppling och social gemenskap som även turister är intresserade av som en attraktionsfaktor för turismen i Helsingfors.

Befogenheter

Enligt 30 kap. 11 § i förvaltningsstadgan behandlar stadsfullmäktige svar på en motion som undertecknats av minst 25 ledamöter. Stadsstyrelsens svar ska föreläggas stadsfullmäktige inom åtta månader från att motionen väckts. Motionen väcktes 19.6.2024. Tidsfristen löper ut 19.2.2025.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tanja Sippola-Alho, stadssekreterare, telefon: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuustoaloite 19.06.2024 Tuomi-Nikula Tuomas Helsinki edistää matalan kynnyksen saunakulttuuria saarissa

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet